S?n?f ?çi ?stenmeyen Davran??lara Yönelik Ö?retmen Tutumlar? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *S?n?f ?çi ?stenmeyen Davran??lara Yönelik Ö?retmen Tutumlar? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30294

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

S?n?f ?çi ?stenmeyen Davran??lara Yönelik Ö?retmen Tutumlar? Ölçe?i (S??DÖTÖ), ilkö?retim okullar?nda görev yapan ö?retmenlerin, s?n?f ortam?nda gözlemlenen ö?renci kaynakl? istenmeyen davran??lara kar?? geli?tirdikleri ö?retmen tutumlar?n? ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Bu ölçek, ö?retmenlerin bu tür davran??lara kar?? hem duyu?sal tepkilerini hem de davran??sal e?ilimlerini de?erlendirerek, tutumlar?n alt?nda yatan psikolojik yap?y? ortaya koymay? hedeflemektedir. Ölçek, Ece ?entürk taraf?ndan 2010 y?l?nda yap?lan bir yüksek lisans tezi çal??mas? kapsam?nda geli?tirilmi?tir.

Toplam 16 maddeden olu?an bu ölçek, iki temel alt boyuta ayr?lmaktad?r: Duyu?sal Boyut ve Davran??sal Boyut. Elde edilen yüksek güvenirlik ve geçerlik de?erleri, ölçe?in ilkö?retim düzeyindeki ö?retmenlerin tutumlar?n? güvenilir ve geçerli bir ?ekilde ölçebildi?ini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

Ö?retmen tutumlar?, s?n?f yönetimi, istenmeyen ö?renci davran???, duyu?sal boyut, davran??sal boyut, geli?tirme ölçe?i, ilkö?retim.

Yazarlar

Ece ?entürk

Amaç

Ölçe?in temel amac?, ilkö?retim okullar?nda görev yapan ö?retmenlerin, s?n?f içinde kar??la?t?klar? istenmeyen ö?renci davran??lar?na yönelik sergiledikleri tutumlar? belirlemek ve bu tutumlar?n ya?, deneyim, e?itim durumu gibi çe?itli de?i?kenler aç?s?ndan farkl?l?k gösterip göstermedi?ini incelemektir.

Bu araç, e?itim ara?t?rmac?lar? ve okul yönetimleri için ö?retmenlerin disiplin stratejilerini ve ö?renci davran??lar?na verdikleri tepkileri anlamada kritik bir araç sunmaktad?r. Ölçek, ö?retmenlerin istenmeyen davran??lara kar?? gösterdikleri duygusal tepkileri ve bu tepkileri takiben uygulad?klar? ceza veya önleme odakl? davran??sal e?ilimleri nicel olarak ölçmeye olanak tan?r.

Yap?

S?n?f ?çi ?stenmeyen Davran??lara Yönelik Ö?retmen Tutumlar? Ölçe?i, ö?retmen tutumlar?n? iki temel psikolojik yap? üzerinden incelemektedir:

ARABPSYCHOLOGY.COM

Duyu?sal Boyut: Bu boyut, ö?retmenlerin istenmeyen ö?renci davran??lar? kar??s?nda hissettikleri duygusal tepkileri (örne?in, öfke, hayal k?r?kl???, rahats?zl?k) ölçer. Bu boyut 11 maddeden olu?maktad?r.

Davran??sal Boyut: Bu boyut, ö?retmenlerin istenmeyen davran??lar? yönetmek veya sonland?rmak için uygulamaya e?ilimli olduklar? somut eylemleri ve disiplin stratejilerini (örne?in, cezaland?rma, uyarma, görmezden gelme) ölçer. Bu boyut 5 maddeden olu?maktad?r.

Ölçek, bu iki boyutun birle?imiyle, ö?retmenlerin s?n?f içi disiplin olaylar?na kar?? sergiledikleri bütüncül tutumu kapsaml? bir ?ekilde de?erlendirmektedir.

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerli?ini incelemek amac?yla gerçekle?tirilen analizlerde, örneklem yeterlili?ini gösteren KMO (Kaiser-Meyer-Olkin) de?eri hesaplanm??t?r. KMO, verilerin faktör analizi için uygunlu?unu gösteren önemli bir istatistiktir.

Elde edilen KMO de?eri **.829** olarak bulunmu?tur.

Genel kabul gören standartlara göre, .80 üzeri bir KMO de?eri, veri setinin faktör analizi için son derece uygun oldu?unu ve örneklemin yeterli oldu?unu göstermektedir. Bu bulgu, ölçe?in yap?sal geçerli?ine önemli bir kan?t sa?lamaktad?r.

Güvenirlik

Ölçe?in iç tutarl?l???n? de?erlendirmek amac?yla yayg?n olarak kullan?lan Cronbach Alpha güvenirlik kat say?s? hesaplanm??t?r.

Ölçe?in 16 maddelik tümü için hesaplanan Cronbach Alpha güvenirlik kat say?s? **.85** olarak tespit edilmi?tir.

Bu de?er, psikometrik literatürde kabul edilebilirli?in (genellikle .70) oldukça üzerinde olup, ölçe?in maddelerinin tutarl? bir ?ekilde ayn? yap?y? ölçtü?ünü ve yüksek düzeyde iç tutarl?l??a sahip oldu?unu göstermektedir.

Faktör Analizi

S?n?f ?çi ?stenmeyen Davran??lara Yönelik Ö?retmen Tutumlar? Ölçe?i, yürütülen faktör analizi çal??malar? sonucunda toplam 16 madde ve 2 temel alt boyuttan olu?acak ?ekilde yap?land?r?lm??t?r. Bu iki faktör, ö?retmen tutumlar?n?n bile?enlerini ayr??t?rarak daha detayl? bir analiz imkan? sunmaktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Faktör yap?s? a?a??daki da??l?m? göstermektedir:

Duyu?sal Boyut: 11 madde içerir. Bu maddeler, ö?rencinin ders d??? bir i?le ilgilenmesi gibi istenmeyen davran??lar kar??s?nda ö?retmenin ya?ad??? öfke, rahats?zl?k gibi duygusal tepkileri ifade eder.

Davran??sal Boyut: 5 madde içerir. Bu maddeler, ders etkinliklerine kat?lmayan ö?rencileri cezaland?rma gibi, ö?retmenin istenmeyen davran??lara kar?? uygulad??? veya uygulamay? dü?ündü?ü somut eylemleri ifade eder.

Ölçme Arac?

Test Türü: Geli?tirme Ölçe?i (Özgün Geli?tirme)

Format: Kendini De?erlendirme Ölçe?i

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: ?lkö?retim Okulu Ö?retmenleri

Ya? Grubu: Yeti?kin (?lkö?retim Ö?retmenleri)

Popülasyon Detaylar?: ?lkö?retim okullar?nda görev yapan s?n?f ö?retmenleri ve bran? ö?retmenleri.

Test Metodolojisi: Ölçek, 5 dereceli Likert tipi bir derecelendirme kullan?r.

Anahtar Kelimeler

?ç tutarl?l?k, KMO, faktör analizi, disiplin, Likert, Cronbach Alpha, davran?? sorunlar?.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Bilgi mevcut de?ildir.

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri: Bilgi mevcut de?ildir.

Yaz??ma Adresi: Yüksek lisans tezi Yüzüncü Y?l Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'ne sunulmu?tur (Van, 2010).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, 2010 y?l?nda Ece ?entürk'ün yüksek lisans tezi kapsam?nda geli?tirilmi?tir. Ölçe?in

ARABPSYCHOLOGY.COM

kullan?m? ve izin ?artlar? için sorumlu yazar Ece ?entürk ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Akademik çal??malarda kullan?m için genellikle tez yazar?ndan izin al?nmas? tavsiye edilir. Ölçek, bir yüksek lisans tezi çal??mas? ürünü oldu?undan, genellikle ticari olmayan akademik kullan?mlarda ücret talep edilmemektedir.

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: sinif-ici-istenmeyen-davranislara-yonelik-ogretmen-tutumlari-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

?entürk, E. (2010). *?lkö?retim okullar?nda s?n?f içinde gözlenen istenmeyen ö?renci davran??lar?na yönelik ö?retmen tutumlar?n?n baz? de?i?kenler aç?s?ndan incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Yüzüncü Y?l Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Van.

Tez eri?im linki: tez.yok.gov.tr

S?n?f ?çi ?stenmeyen Davran??lara Yönelik Ö?retmen Tutumlar? Ölçe?i Maddeleri

Ölçek Derecelendirmesi: 5'li Likert (1=hiç kat?lm?yorum - 5=tamamen kat?l?yorum)

Ölçek 16 madde ve 2 alt boyuttan olu?maktad?r:

Duyu?sal Boyut (11 madde): Ö?rencinin ders esnas?nda ders d??? bir i?le (arkada?? ile konu?ma, bir nesne ileoyalanma, vb.) ilgilenmesi beni öfkelendirir.

Davran??sal Boyut (5 madde): Ders etkinliklerine kat?lmayan ö?rencileri cezaland?r?r?m.

ARABPSYCHOLOGY.COM